

INTERVIEW/ *Townes Van Zandt*

DOOR HENK WANINGE

Townes Van Zandt is geen gewone popartiest. Hij is veeleer een wandelende bard, die met z'n gitaar van café naar club trekt en daar zijn veelal melancholieke liederen zingt. Vijftien van die 'roadsongs' staan op zijn nieuwe album.

Dat anderen met zijn werk hits scoren, deert hem niet. Integendeel. „Ik ben er trots op. Het geeft mij een goed gevoel. Bovendien heb ik er ook voordeel van gehad. Voordien kwam het publiek naar optredens zonder dat het eigenlijk wist wie het voor zich had. Na de successen van Emmylou Harris, Willie Nelson en al die anderen wisten de mensen plotseling wie Townes Van Zandt was”.

Townes - broodmager, een weinig gebogen en pratend op fluistertoon - zit op z'n bed in een piepkleine hotelkamer. Hij is de bescheidenheid zelve. Het klassieke voorbeeld van de anti-held. In de vakpers duiken wel eens vergelijkingen op met Woody Guthrie en Hank Williams, respectievelijk grondleggers van de Amerikaanse folk en country. Van Zandt, wiens echte voornaam eigenlijk John Townes luidt en nog Hollandse voorouders heeft, wil er niets van weten. „Guthrie staat hier”, zegt de Texaan terwijl hij z'n ene hand hoog in de lucht heft, „mijn persoontje daar”, terwijl de andere hand ergens bij z'n middel blijft steken. „Guthrie was uniek en origineel”.

„Door Hank Williams ben ik zeker beïnvloed. Toen ik opgroeide, reed ik menigmaal met mijn vader door de olievelden van West-Texas. Op de autoradio werden Williams' platen vaak gedraaid”.

Twee personen hebben zijn leven beslissend veranderd. De één is de countryblueszanger/gitarist Lightnin' Hopkins. Op het moment dat Van Zandt hem hoorde, wilde hij net zo gitaar spelen. Bob Dylan was voor

Willie Nelson, Merle Haggard, Emmylou Harris en Doc Watson hadden hits met zijn nummers. De Amerikaanse folkzanger Townes Van Zandt mag dan bedolven worden onder loftuigingen van collega's, het grote publiek kent hem niet. Tijd om daar verandering in te brengen.

hem zo mogelijk nog belangrijker. „In 1963 hoorde ik 'The times they are changin'. Ineens ging er een lamp branden. Het was dus mogelijk een liedje te brengen dat werkelijk wat betekende. Dat wilde ik ook. Wat jaren later hakte ik de knoop door. Ik verliet de universiteit en m'n gezin, pakte de gitaar en ben de wijde wereld ingetrokken. Comfort, geld, geluk, dat zei mij op dat moment niets meer. Wat m'n huwelijk betreft, m'n vrouw en ik waren getrouwd op een moment dat we nog niet wisten wat we met het leven wilden”.

De oplevende belangstelling voor het fenomeen singer-songwriter is volgens Van Zandt niet alleen in Nederland merkbaar. „Het is een ongecompliceerde manier om muziek te beluisteren. Je neemt je meisje mee naar een café en laat je vermaken door akoestische muziek”.

Wie naar Townes Van Zandt's teksten en muziek luistert, zal al gauw tot de ontdekking komen dat hij niet één van de vrolijk-

ste mensen op aarde is. Veel nummers zijn doordrenkt van melancholie en misère en als je Van Zandt over zijn leven hoort vertellen, was dat ook vaak alles behalve een lolletje. „Ik ben manisch depressief en schizofreen”, vertelt hij openhartig. Ziekenhuizen en klinieken, hij heeft ze van binnen en buiten gezien. Naast vrouwen vormden drugs en alcohol trouwe metgezellen op zijn levenspad, dat vaak langs de rand van de afgrond leidde. „Veel van mijn vrienden hebben het niet gered. Ik heb echt wilde jaren gekend. Met de jongens van m'n groep op stap en dan zien hoe ver we konden gaan. Ik stond vaak dronken op het podium, sloeg aan het gokken en raakte verzeild in vechtpartijen. De dag na een optreden werd ik soms in de gevangenis wakker. Er zijn nu nog steden in Amerika waar ik persona non grata ben. Ik heb daar ooit de orde verstoord en ze willen mij niet meer terugzien”.

„Die excessen behoren tot het verleden. De neiging tot zelfdestructie is over, ik ben er gelukkig doorheen gekomen. Ben ook een stuk serieuzer en heb meer verantwoordelijkheidsgevoel. Mijn vrouw zou het ook niet pikken als ik laveloos thuis kwam”.

„Ik krijg veel fanmail uit psychiatrische ziekenhuizen. Veel van mijn werk helpt mensen. Zo sprak ik een man die zei dat ik z'n leven had gered. Hij voelde zich zo slecht, had niemand in de wereld, maar mijn muziek heeft hem er doorheen gesleept. Veel van die trieste nummers doe ik niet meer. Ze zijn zo intens dat ze jonge, labiele mensen, die nog niet weten wat ze met hun leven aan moeten, kunnen beïnvloeden. Als ik ze wel speel, dan vertel ik er een verklarend verhaaltje bij”.

Boerderij, Zoetermeer: Townes van Zandt. Op 29 oktober (20.15 uur). Ook Nighttown Rotterdam. Op 30 oktober.

Milkeviciute (tweede prijs-winnares op het Madame Butterfly Concours in Tokio, 1986) en de bas Vaclovas Daunoras (winnaar van de Grand Prix van het Concours in Toulouse in 1972). De dirigent is G. Rinkevicius, winnaar van het Herbert von Karajanconcours (Berlijn, 1985) en van de Budapest Competitie (1986).

Nederlands Congresgebouw, Den Haag: Nationale Opera van Litouwen met 'Don Carlos' van Verdi; muzikale leiding G. Rinkevicius, m.m.v. de solisten Valery Kostin (tenor), Boguslaw Szynalski (bariton), Irena Milkeviciute (sopraan) en Vaclovas Daunoras (bas). Op 29 oktober (20.00 uur).

VER UIT

WILLIAM BYRD ENSEMBLE

Het William Byrd Vocaal Ensemble, onder leiding van de tenor Nico van der Meel voert hoofdzakelijk a cappella muziek uit. Het ensemble komt dit keer met het programma 'Metamorfofen'. De stukken zijn bewerkingen van originele composities (onder anderen van Orlando di Lasso, Monteverdi, Dvořák, Chopin en Bach). Het ensemble is op 8 november te beluisteren in de Oud Katholieke Kerk in Delft (15.00 uur), op 14 november in de Engelse Kerk in Den Haag (20.15 uur) en op 15 november in de Luthorstkerk in Leiden (15.00 uur).

FATS DOMINO

'The Fat Man' zoals de altijd met pronkjuwelen behangen Fats Domino wordt genoemd, geeft 31 oktober twee concerten in het Nederlands Congresgebouw in Den Haag. Het eerste optreden begint om acht uur en het tweede drie uur later.

De 64-jarige pianist-zanger wordt tijdens de optredens bijgestaan door zijn big band waarin de befaamde saxofonisten Lee Allen en Herb Hardesty zijn terug te vinden.